

Majstor i Margarita

sâmbata, 08 noiembrie 2008

Kao što sam obećao i u ovom broju Hrvatske Granice pišem kratak prikaz nekih odabranih knjiga koje imamo u karamenskoj knjižnici. Ovoga puta želim vam predstaviti djelo ruskog pisca Mihaila Bulgakova s naslovom "Majstor i Margarita", koj na originalnom ruskom ima naslov "Master i Margarita", dok rumunjski prijevod nosi naslov "Maestrul și Margareta". Najprije nekoliko riječi o autoru. Rođen je 1891., a umro je 1940. Djelo "Maestrul și Margareta" bilo je izdano nakon autorove smrti, 1963. godine, u časopisu Moskva. Znači to mislim da ovo djelo vrijedi pročitati; u prvome redu zato što dodiruje nekoliko pitanja koja se tiču ljudske egzistencije. Postoji u grčkoj mitologiji mit u kojemu je glavni lik bio osuđen da vječno luta podzemnim labirintom. Nerijetko se u ljudskom životu pojavljuju trenuci kada uvijek osjeća da luta labirintom i žarko želi pronaći rješenje i put prema svjetlosti.

To pitanje postavlja i autor. Što napraviti kada nakon pogrešne odluke život dovede uvijek u očajno stanje, - u romanu to je slučaj lika s imenom Pilat iz Ponta. Odgovor na to pitanje autor nalazi u ljubavi; ljubav Margarite spašava nesretnog Pilata iz Ponta i omogućuje mu nakon tisućljetnog čekanja ponovni susret s Yeshuom iz Jerusalayma. I ne samo Ponta, nego i Majstora. Uvijek koji nakon poraza duboko klone i napuštaju svijet živih. Na istoj ravni s temom ljubavi autor bira još jednu temu. Temu dobra i zla, ili, druga riječju, uloge koju zlo igra u povijesti ovjeka. Tema nije slučajna, nadopunjuje ovu prvu, moglo bi se reći, autor postavlja suptilno pitanje da li je moguće ljubav u svijetu gdje vladaju laž, sila, obmana. Ili, koliko vrijedi ideja koju lik s imenom Yeshua iz Jerusalayma želi proširiti; da svi ljudi su dobri, i što Woland može napraviti protiv te ideje. Meni su rasprave oko tih ideja bile oduvijek interesantne, zato i preporučujem knjigu. Samo, sada na kraju teksta, postavljam sebi jedno pitanje; bi li Bulgakov, da je živio u našim danima, postavljao ta pitanja na ovaj način kako su tu napisana. Jer zna se, on je živio i pisao pod staljinističkim sustavom, kada zlo je prošlo skroz do kraja rusko društvo, dok mi sada živimo u društvu gdje ljudi nisu ni zli ni dobri, nisu ni hladni ni topli, ili kako bi Dante rekao u prvome krugu pakla. Dakle, postavlja se novo pitanje; da li je ljubav moguća u društvu u kojemu ljudi ne vjeruju više u ništa. Mislim da kada bi Bulgakov bio živ znao bi odgovor i na to pitanje. Mislim da bi njegova Margarita znala put kako osloboditi nevišnog Pilata koji je počinio grijeh kukavičlukom nego i uvijek koji vrši grijeh što nije niti hladan niti vruć.